

4. Ухвала ВП ВС від 08.09.2021 р. у справі № 369/10141/15-к (провадження № 13-161кц21) URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99648446>
5. Ухвала ВП ВС від 07.07.2021 р. у справі № 727/2022/16-к (провадження № 13-109кц21) URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98266214>
6. Ухвала ВП ВС від 06.10.2021 р. у справі № 554/690/17 (провадження № 13-181кц21) URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100259274>
7. Ухвала ВП ВС від 10.11.2021 р. у справі № 129/499/18 (провадження № 13-222кц21) URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101029263>
8. Ухвала ВП ВС від 20.05.2019 р. у справі № 128/2455/15-к (провадження № 13-25кц19) URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81935332>
9. Ухвала ВП ВС від 31.10.2019 р. у справі № 366/3067/16-к (провадження № 13-77кц19) URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85415060>
10. Ухвала ВП ВС від 19.11.2019 р. у справі № 242/3982/16-к (провадження № 13-83кц19) URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85806569>

Ключові слова: касаційний розгляд, суд касаційної інстанції, повернення кримінального провадження, Верховний Суд, Велика Палата, колегія суддів, палата, об'єднана палата.

Key words: cassation procedures, court of cassation, return of criminal proceedings, Supreme Court, Grand Chamber, board of judges, chamber, joint chamber.

СКРИПНИК ДАР'Я ОЛЕКСАНДРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри кримінального процесу, детективної
та оперативно-розшукової діяльності*

ЩОДО ПРИЗУПИНЕННЯ ЗАГАЛЬНОГО ДОСТУПУ ДО ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ СУДОВИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, в Україні введено воєнний стан [1], який продовжено Указом Президента України № 341/2022 від 17.05.2022 на строк до 23.08.2022 [2]. Водночас листом торгово-промислової палати України № 2024/02.0-7.1 від 28.02.2022 засвідчено форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) у вигляді даної військової агресії [4]. Форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) є надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), обов'язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами, а саме: загроза війни, збройний конфлікт або серйозна погроза такого конфлікту, включаючи, але не обмежуючись ворожими атаками, блокадами, військовим ембарго, дії іноземного ворога, загальна військова мобілізація, військові дії, оголошена та неоголошена війна, дії суспільного

ворога, збурення, акти тероризму, диверсії, піратства, безладу, вторгнення, блокада, революція, заколот, повстання, масові заворушення, введення комендантської години, карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України, експропріація, примусове вилучення, захоплення підприємств, реквізиція, громадська демонстрація, блокада, страйк, аварія, протиправні дії третіх осіб, пожежа, вибух, тривалі перерви в роботі транспорту, регламентовані умовами відповідних рішень та актами державних органів влади, закриття морських проток, ембарго, заборона (обмеження) експорту/імпорту тощо [5].

Виходячи з викладеного, на час дії обставин непереборної сили об'єктивно неможливим є виконання обов'язків, встановлених окремими нормативно-правовими актами. Зокрема, вся наукова спільнота, практикуючі юристи відчули на собі призупинення загального доступу до Єдиного державного реєстру судових рішень (далі – ЄДРСР). За словами голови Верховного Суду (далі – ВС) Всеволода Князева, таке рішення було прийняте ним з огляду на те, що наявна небезпека доступу російських військових до повних даних ЄДРСР у судах, які знаходяться на окупованих територіях. Також голова ВС зазначив, що всі судові рішення, ухвалені судами України під час війни, будуть внесені до ЄДРСР, і як тільки ситуація покращиться, вони будуть доступні для ознайомлення у ньому [6]. Так, з метою унеможливлення несанкціонованого втручання в роботу державного інформаційного ресурсу ЄДРСР (сукупність електронних примірників судових рішень та електронних примірників окремих думок суддів) адміністратор визначає для авторизованих та неавторизованих користувачів моделі захисту від загроз витоку інформації та застосовує засоби забезпечення цілісності бази даних ЄДРСР, попередження спроб несанкціонованих дій щодо інформаційних ресурсів ЄДРСР, а також вчиняє інші необхідні дії [3]. Припускаємо, що йдеться, в тому числі, про можливе призупинення доступу до ЄДРСР шляхом «вчинення інших необхідних дій» задля запобігання несанкціонованому втручанням в його роботу. Однак вважаємо за необхідне внести відповідні зміни до законодавства, які б регламентували порядок такого призупинення саме у зв'язку з введенням воєнного стану.

Підтримуючи необхідність обмеження загального доступу до ЄДРСР, не можемо оминути питання, які стосуються пошуку релевантних судових правових позицій, сформованих у судових рішеннях під час наявності військової агресії. Наразі розміщення у окремих пошукових базах судових рішень, постановлених після 23.02.2022, є досить поодинокими, й такі рішення не завжди містять конкретні правові позиції щодо застосування норм права. Відсутність оприлюднених правових позицій щодо застосування правових норм, сформованих в умовах воєнного стану, призводить до того, що сторони кримінального провадження позбавлені можливості окреслити орієнтири щодо ймовірного правозастосування судом у подібних правовідносинах. Відтак, найбільш ефективним механізмом вирішення даного питання вважаємо розміщення ВС правових позицій як самого ВС у кримінальному

провадженні в дайджестах судової практики, так і здійснення узагальнення судової практики судів першої та апеляційної інстанцій.

Враховуючи вищевикладене, констатуємо, що обставини непереборної сили у вигляді військової агресії проти України вимушують вживати нових заходів, направлених як на забезпечення, у тому числі, ЄДРСР від неправомірних дій, так і на підвищення ефективності правозастосування.

Список використаних джерел:

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
2. Про продовження строку дії воєнного стану: Указ Президента України від 17 травня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/341/2022#Text>
3. Порядок ведення Єдиного державного реєстру судових рішень, затверджений Рішенням Вищої ради правосуддя № 1200/0/15/-18 від 19 квітня 2018 р. URL: <https://is.gd/aUvRJq>
4. Лист Торгово-промислової палати України щодо засвідчення форс-мажорних обставин від 28 лютого 2022 р. URL: https://cci.vn.ua/wp-content/uploads/2022/02/Lyst_TPPU_fors-mazhor_-28.02-1.jpg
5. Регламент засвідчення Торгово-промисловою палатою України та регіональними торгово-промисловими палатами форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), затверджений рішенням Президії ТПП України № 44(5) від 18.12.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0040571-14#Text>
6. Князев В. С. Ми всі згуртувалися і намагаємося швидко вирішити питання, що виникають у судовій системі у зв'язку з війною. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1267529/>

Ключові слова: Верховний Суд, кримінальне провадження, воєнний стан, судові рішення, Єдиний державний реєстр судових рішень.

Key words: the Supreme Court, criminal proceedings, state of war, court decisions, the Unified State Register of Court Decisions.

ОСТРЕНКО МИКОЛА ВІКТОРОВИЧ

*Національна академія внутрішніх справ України,
ад'юнкт кафедри кримінального процесу*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Як відомо, наука кримінального процесу сьогодні постає на засадах захисту прав та законних інтересів кожного з учасників кримінального провадження. Так, одним із ключових положень у реалізації вищевка-